

MEZINÁRODNÍ FINANCE

Základní definice

- ❖ Mezinárodní finance – chápeme jako systém peněžních vztahů, jejichž prostřednictvím dochází k pohybu peněžních fondů v mezinárodním měřítku (mezi domácími a zahraničními subjekty a mezi zahraničními subjekty navzájem).

Základní definice

- ❖ Domácími subjekty rozumíme tzv. devizové tuzemce (neboli rezidenty dané země) – fyzické osoby s trvalým pobytem na území daného státu a právnické osoby se sídlem na území daného státu.
- ❖ Devizovými cizozemci rozumíme zahraniční subjekty, které podle platných právních opatření nelze považovat za devizové tuzemce. Jsou to tedy fyzické a právnické osoby jiných států nebo subjekty (organizace) nadnárodní.

Motivy mezinárodního pohybu peněz

- ❖ Dovoz a vývoz zboží a služeb
- ❖ Transferové (jednostranné) platby
- ❖ Mezinárodní pohyb kapitálu (investování)
- ❖ Zajišťovací operace proti ztrátám vyplývajícím ze změn devizových kurzů a úrokových sazeb

Mezinárodní finance

- ❖ zahraniční platby za zboží a služby, v cizí měně, nebo v domácí měně do zahraničí
- ❖ transferové platby
- ❖ přímé zahraniční investice
- ❖ intervence centrální banky
- ❖ měnová integrace a evropská ekonomická governance
- ❖ mezinárodní veřejné finance

Trendy současných mezinárodních financí

- ❖ deregulace a integrace
- ❖ (internacionalizace) a globalizace
- ❖ nárůst aktivit s přeshraniční působností
- ❖ zrychlující se toky, přenos krizí, prohlubující se krize
- ❖ růst vlivu eura, problémy eura
- ❖ mezinárodní zadlužení, veřejné zadlužení
- ❖ emerging economies - změna rolí a teritoriální změny ve SE
- ❖ růst kyberprostoru, vliv nestátních aktérů, kryptoměny

Růst mezinárodních financí

- ❖ růst světové populace
- ❖ růst HDP
- ❖ růst mezinárodního obchodu
- ❖ růst vlivu TNC
- ❖ růst emerging economies
- ❖ růst nerovností
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=fiK5-oAaeUs
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=6&v=cZ7LzE3u7Bw

Cíl mezinárodních financí

- ❖ Cílem mezinárodních financí je vytvářet měnové, úvěrové, platební a jiné finanční podmínky pro plynulý rozvoj mezinárodní spolupráce, zejména v oblasti mezinárodního obchodu a investování.
- ❖ Platí, že soukromí investoři, podniky a další subjekty se snaží o dosahování svých cílů i v mezinárodním měřítku, tzn. prostřednictvím mezinárodních financí.

Platební bilance

- ❖ Platební bilancí rozumíme systematický statistický záznam všech ekonomických transakcí, které byly uskutečněny mezi devizovými tuzemci a cizozemci za určité zvolené období (zpravidla jeden rok).
- ❖ Jedná se o bilanci všech ekonomických transakcí mezi devizovými tuzemci a cizozemci. Proto se někdy používá název ekonomická platební bilance.
- ❖ platební bilance vs. devizová bilance

Horizontální struktura platební bilance - běžný účet

I. Běžný účet

- Obchodní bilance
- Bilance služeb
- Bilance výnosů
- Běžné převody

Horizontální struktura platební bilance - kapitálový účet

II. Kapitálový účet

převody nevyrobených nefinančních aktiv a přerozdělení kapitálového charakteru

finanční: mezinárodní převody související s promíjením mezivládních dluhů, investiční granty (fondy EU), odvody prostředků a dotace vázané na rozpočet EU.

nefinanční: například pozemky pro zastupitelské úřady cizích vlád

Horizontální struktura platební bilance - finanční účet

III. Finanční účet

- Přímé investice
- Portfoliové investice
- Finanční deriváty
- Ostatní investice (dlouhodobé, krátkodobé)
- Rezervní aktiva

Horizontální struktura platební bilance - saldo chyb

IV. Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly

aktiva PB = pasiva PB

Vertikální struktura platební bilance

- ❖ Všechny transakce v platební bilanci můžeme členit na operace kreditní a debetní. Základním kritériem tohoto členění je vztah příslušné operace k devizové nabídce a poptávce.
- ❖ Kreditní operace vytváří na trhu devizovou nabídku.
- ❖ Debetní operace představují na trhu devizovou poptávku.

Vertikální struktura platební bilance

kredit = nabídka deviz =
peníze k nám

export zboží

export služeb

import výnosů

import transferů

import kapitálu

snížení DR

debet = poptávka po
devizách = peníze od nás

import zboží

import služeb

export výnosů

export transferů

export kapitálu

zvýšení DR

Položka	2016 (v mil. Kč)		
	Kredit/Aktiva	Debet/Pasiva	Bilance/Saldo
Běžný účet	4 049 728,2	3 997 086,3	52 641,9
Zboží	3 203 445,0	2 952 808,2	250 636,8
Služby	584 429,9	483 370,8	101 059,1
Prvotní důchody	191 745,0	463 507,1	-271 762,0
Druhotné důchody	70 108,3	97 400,3	-27 292,0
Kapitálový účet	54 947,1	1 437,4	53 509,7
Hrubé pořízení či úbytky nevyráběných nefinančních aktiv	2 585,9	1 295,0	1 290,9
Kapitálové transfery	52 361,2	142,4	52 218,8
Finanční účet	634 196,6	516 518,3	117 678,4
Přímé investice	17 856,5	158 813,7	-140 957,2
Portfoliové investice	21 926,2	191 458,7	-169 532,4
Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie	-23 756,5	-35 047,6	11 291,1
Ostatní investice	54 649,3	201 293,5	-146 644,2
Rezervní aktiva	563 521,2	0	563 521,2
Saldo běžného a kapitálového účtu	0	0	106 151,6
Saldo finančního účtu	0	0	117 678,4
Čisté chyby a opomenutí	0	0	11 526,8

Vymezení salda platební bilance

- ❖ Dílčí salda platební bilance
- ❖ Kumulativní salda platební bilance

Salda platební bilance dávají informace o:

- ❖ vnější rovnováže
- ❖ stavu, zdraví domácí měny a měnového kurzu
- ❖ kapacitě trhu dané země
- ❖ ekonomické výkonnosti dané země, hospodářském růstu
- ❖ činnost centrální banky, stanovení ratingu země
- ❖ strukturálně nevyvážené ekonomice, úspěšnosti makroekonomických politik státu

Nejčastěji sledovaná salda:

- ❖ běžného účtu
- ❖ finančního účtu
- ❖ zahraničního obchodu

Vyrovnávací mechanismy platební bilance

- ❖ cenový
- ❖ kurzový
- ❖ důchodový
- ❖ monetární

Devizové kurzy

- ❖ Devizový kurz udává, v jakém poměru se dvě měny vzájemně přepočítávají a směňují. Jedná se o cenu jedné měny vyjádřenou v jednotkách jiné měny.
- ❖ Devizový kurz udává, kolik domácích měnových jednotek (např. CZK) musíme zaplatit za jednu jednotku zahraniční měny (např. EUR) – tzv. přímá kotace devizového kurzu, resp. kolik zahraničních měnových jednotek stojí jedna jednotka domácí měny – tzv. nepřímá kotace devizového kurzu.

Měnový kurz

- ❖ **kvantitativní**

- ❖ množství zahraniční měny za jednu domácí

- ❖ množství domácí měny za jednu cizí

- ❖ **kvalitativní**

- ❖ faktory a podmínky, za kterých se měnový kurz nachází v rovnováze

Kvalitativní charakter jednotlivých měn

- ❖ Nesměnitelné měny
- ❖ Měny interně směnitelné
- ❖ Měny externě směnitelné

Vývoj devizových kurzů

- ❖ **Apreciace (zhodnocení) měny – zvýšení hodnoty měny vlivem tržních faktorů.**
- ❖ **Depreciace (znehodnocení) měny – snížení hodnoty měny vlivem tržních faktorů.**

Vývoj devizových kurzů

- ❖ Revalvace měny – zvýšení hodnoty ústředního kurzu (v systému pevných kurzů) zásahem centrální banky.
- ❖ Devalvace měny – snížení hodnoty ústředního kurzu (v systému pevných kurzů) zásahem centrální banky.

Determinanty devizových kurzů

- ❖ Nabídka a poptávka po devizách v souvislosti s operacemi v platebních bilancích
- ❖ Inflační a úrokový diferenciál
- ❖ Mezinárodní Fisherův efekt
- ❖ Spekulace na devizových trzích, zajišťovací operace na devizových trzích
- ❖ Intervence centrálních bank
- ❖ Ekonomické a politické podmínky
- ❖ Prohlášení významných osobností, očekávání účastníků devizového trhu

Systemy devizového kurzu

- ❖ System devizového kurzu představuje soubor pravidel a mechanismů tvorby devizového kurzu a jeho řízení ze strany centrální banky.
- ❖ Systemy devizového kurzu členíme na:
 - ❖ Systemy pružných kurzů
 - ❖ Systemy nepružných kurzů

Systemy pružných kurzů

- ❖ System volně pohyblivých devizových kurzů – floating
- ❖ System kurzů s řízenou pohyblivostí – řízený floating
- ❖ System pevných kurzů
- ❖ System kurzů vázaných
- ❖ System regionálně pevných devizových kurzů
- ❖ System pevných kurzů s postupnými změnami parit

Devizový trh

- ❖ Devizový trh můžeme definovat jako místo, kde se střetává poptávka po peněžních instrumentech denominovaných v jedné národní měně s nabídkou peněžních instrumentů denominovaných v jiné národní měně.
- ❖ Na devizovém trhu tedy dochází ke konverzím jedné měny do druhé.

Subjekty devizového trhu

- ❖ Soukromí investoři
- ❖ Firmy
- ❖ Finanční instituce nebankovního charakteru
- ❖ Obchodní banky
- ❖ Centrální banky
- ❖ Brokeři

Devizový trh

- ❖ vztah mezi devizovou nabídkou a devizovou poptávkou určuje cenu deviz na devizovém trhu
- ❖ stále více plně směnitelných měn, technologický pokrok, integrace devizových trhů

Devizový trh

- ❖ valut x deviz
- ❖ burzovní x neburzovní
- ❖ mezibankovní x klientský
- ❖ promptní x termínový
- ❖ devizová pozice uzavřená x otevřená
- ❖ https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=nf9ByTdX0aY